

TALE

27. april 2010

J.nr. 2010-0007147

3.kt./ssc/ath

Beskæftigelsesministerens tale om brugen af andre aktører til samråd onsdag den 5. maj 2010

Samrådsspørgsmål AX

Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt private aktører i 2009 og her i 2010 måtte/må træffe myndighedsafgørelser om sygedagpenge og samtidig redegøre for, hvad ministeren har tænkt sig at gøre for at oplyse kommunerne om denne retstilstand?

Samrådsspørgsmål AY

Ministeren bedes redegøre for, hvilke retssikkerhedsmæssige begrundelser der er for, at myndighedsafgørelser om f.eks. sygedagpenge ikke kan overlades til anden aktør - herunder anden aktør med hvem der indgås kontrakt om overtagelse af sagsbehandlingen - ved bl.a. at lade aktørens medarbejdere udføre arbejdet med at forberede og gennemføre myndighedsafgørelse på en arbejdsplads i kommunen?

Samrådsspørgsmål AV

Vil ministeren sikre, at alle kommuner undersøger, om der er foretaget ulovlige afgørelser under inddragelse af private aktører og genoptager alle disse sager?

Samrådsspørgsmål AW

Vil ministeren sikre, at de borgere, der uretmæssigt har fået frataget deres indkomst, som følge af ulovlige afgørelser truffet af private aktører, for det første får indkomsten med tilbagevirkende kraft for den periode, hvor de skulle have haft den og for det andet får erstattet de tab de måtte have

lidt som følge af den manglende indkomst, f.eks. fordi de har måttet optage lån eller opgive deres bolig?

Svar:

[Andre aktører må ikke træffe afgørelser om retten til sygedagpenge]

Jeg vil godt starte med at slå fast, at andre aktører ikke kan træffe afgørelse om retten til sygedagpenge. Det har de aldrig nogensinde måttet gøre. En afgørelse om en eventuel standsning af sygedagpengene skal træffes af kommunen. Her er lovgivningen på området meget klar.

[De nye regler om andre aktører]

Som en del af sygefraværsaftalen har kommunerne dog med virkning fra 6. juli 2009 kunnet lade andre aktører udføre myndighedsopgaver og træffe afgørelser i forbindelse med opfølgningsindsatsen over for den sygemeldte.

Anden aktør kan således varetage opfølgningsindsatsen over for den sygemeldte, som fx at indhente oplysninger fra læger, vurdere de sygemeldtes arbejdsevne, udarbejde ressourceprofil eller give aktive tilbud.

De kan også forpligte den sygemeldte til at møde op til opfølgningssamtaler og deltage i aktiviteter og tilbud.

Den sygemeldte er således forpligtet til at deltage i anden aktørs opfølgning på samme måde, som hvis opfølgningen blev foretaget af kommunen.

Det betyder bl.a., at andre aktører kan varetage opfølgningen med samtaler med sygemeldte. Men andre aktører kan ikke i forbindelse med samtalen træffe beslutning om, at retten til sygedagpenge skal ophøre. Hvis anden aktør i en konkret sag vurderer, at retten til sygedagpenge ikke længere er til stede,

må anden aktør indberette dette til kommunen. Herefter må kommunen træffe afgørelse om retten til ydelsen.

[Information om reglerne om andre aktører]

Det fremgår klart af det informationsmateriale, som Arbejdsmarkedsstyrelsen sendte ud, inden de nye regler om andre aktører trådte i kraft i juli måned sidste år, at andre aktører ikke kan træffe afgørelse om retten til sygedagpenge. Informationen til kommunerne bestod dels af et orienteringsbrev og dels i nyt vejledningsmateriale

For de regler, der var gældende før 6. juli 2009, fremgik det af sygedagpengevejledningen, at andre aktører slet ikke kunne varetage myndighedsopgaver og dermed heller ikke kunne træffe afgørelse om retten til ydelsen.

Der har således hele tiden været informeret om, hvordan kommunerne kan og ikke kan anvende andre aktører på sygedagpengeområdet. Og det har været klart, at kun kommunen kan træffe afgørelse om ydelsen.

[Retsikkerheden for de sygemeldte]

Spørgsmålet om borgernes ret til forsørgelse er så afgørende i forhold til retssikkerheden for den enkelte sygemeldte, at det kun må varetages af kommunen. I den forbindelse indgår det også, at hvis sygedagpengene skal ophøre, er kommunen forpligtet til at vurdere, om borgeren har ret til anden hjælp, fx kontanthjælp, revalidering, fleksjob eller førtidspension.

Et andet centralt element i forhold retssikkerheden er ankesystemet, hvor den sygemeldte altid kan klage over en afgørelse til mindst en instans - uanset om den er truffet af anden aktør eller af kommunen. Herudover kan generelle og principielle problemstillinger behandles af Ankestyrelsen som

anden instans med henblik på at fastlægge praksis på området.

Jeg har stor tillid til, at ankesystemet udfylder deres rolle i forhold til at sikre omstødelse af afgørelser, der er i strid med loven. Og dermed sikres det også, at den sygemeldte får sygedagpenge i hele den periode, hvor den sygemeldte har ret til ydelsen.

[De 8 sager Ankestyrelsen har truffet afgørelse om]

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har netop behandlet 8 sager fra 3 kommuner, hvor udvalget har afgjort, at der uretmæssigt er truffet afgørelse af anden aktør og ikke af jobcentret.

Kommunerne har i de 8 sager været af den opfattelse, at der ikke var tale om anden aktør.

I de 8 sager har anden aktør været inddraget i forberedelsen af opfølgningen. Myndighedsopgaverne har været varetaget på lidt forskellig vis i kommunerne, men det, der kendetegner alle sagerne er, at der har været en tæt sammenhæng mellem anden aktørs opgaver og myndighedsvaretagelsen.

I en af sagerne var anden aktørs medarbejder ansat i kommunen i et mindre antal timer om ugen, hvor den pågældende varetog myndighedsopgaverne i forhold til afgørelser om retten til ydelserne.

Kommunernes organisering af myndighedsopgaverne vedr. sygedagpengeretten har således ikke været varetaget selvstændigt og fuldt ud af jobcenteret.

Med Ankestyrelsens afgørelser fastlægges der grænser for, hvornår der er tale om anden aktør, og hvornår der er tale om en kommunal medarbejder.

Ankestyrelsen har hjemvist de 8 sager til fornyet behandling i kommunerne. Det betyder, at kommunerne nu skal træffe afgørelse om de sygemeldte i de 8 sager havde ret til sygedagpenge. Kommunernes nye afgørelser vil gælde fra det tidspunkt, hvor anden aktør traf afgørelsen.

Har de 3 kommuner tilsvarende sager, udover disse 8, hvor andre aktører har truffet afgørelse om ret til ydelsen, så er de også forpligtet til at tage dem op.

Ifølge almindelig forvaltningsret er andre kommuner ligeledes forpligtiget til at genoptage alle sager, hvor andre aktører har truffet afgørelse om ret til ydelsen.

Med principafgørelserne fra Ankestyrelsen er der udstukket en klar praksis for, hvordan kommunerne skal administrere lovgivningen – en praksis, som kommunerne er juridisk forpligtiget til at følge. Derfor har jeg også en klar forventning om, at kommunerne retter ind og følger den praksis, der er udstukket fra Ankestyrelsen.

De borgere, der efter kommunens afgørelse får ret til sygedagpenge, får udbetalt sygedagpenge for den periode, de har ret til ydelsen, dog med fradrag for evt. udbetalt kontanthjælp. Hvis der er ret til sygedagpenge fremover, vil kommunen genoptage den fremtidige udbetaling og iværksætte opfølgning.

Retten til sygedagpenge vil altid afhænge af, om den sygemeldte opfylder lovens betingelser for at modtage dem. Det er således kun i de tilfælde, hvor kommunen når frem til en afgørelse, der adskiller sig fra en anden aktørs, at der vil skulle udbetales sygedagpenge.

Hvad angår spørgsmålet om en eventuel anden erstatning, er det noget, som skal afgøres ved de almindelige domstole.

Og så vil jeg gerne slå fast, at det er kommunerne, der har ansvaret for opgaveløsningen - også når dele af indsatsen varetages af andre aktører. Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, at indsatsen i kommunen er tilrettelagt både fagligt og økonomisk forsvarligt.

Samtidig vil også jeg gerne benytte lejligheden til at understrege, at Ankestyrelsen vejledende har udtalt, at afgørelserne ikke betyder, at kommunerne ikke kan anvende vikarer. Det er dog forudsat, at vikarerne arbejder på samme vilkår som det øvrige personale i kommunen. Det betyder, at kommunerne selvfølgelig har mulighed for at ansætte kvalificeret personale til at løse opgaver på sygedagpengeområdet – uden at loven omgås.

[Der er brug for ny information til kommunerne]

Jeg ønsker dog ikke, at vi igen skal se sager, hvor andre aktører ulovligt har truffet afgørelser om sygemeldtes ret til forsørgelse.

Derfor har jeg også bedt Arbejdsmarkedsstyrelsen om at skrive ud til samtlige kommuner og præcisere reglerne. Herunder, hvad Ankestyrelsens principafgørelser betyder for kommunernes tilrettelæggelse af arbejdet på sygedagpengeområdet. Ligeledes vil Arbejdsmarkedsstyrelsen bede kommunerne om at lave et tjek af deres sags gange i forbindelse med brugen af andre aktører på sygedagpengeområdet og sikre, at de er i overensstemmelse med lovgivningen.

Jeg vil derudover bede Arbejdsmarkedsstyrelsen om, at de i brevet understreger vigtigheden af borgernes retssikkerhed og præciserer, hvordan kommunerne skal sikre, at alle sygemeldte får de sygedagpenge, de har ret. Samtidig skal det

præciseres, hvordan kommunerne kan anvende andre aktører i opfølgningen fremover.

Arbejdsmarkedsstyrelsen vil ligeledes opdatere sygedagpengevejledningen – og også her indarbejde Ankestyrelsens praksis.

Da det er meget vigtigt, at alle kommuner tilrettelægger deres administration, så der ikke opstår tvivl om, hvem der varetager afgørelserne om sygemeldtes ret til forsørgelse har jeg bedt Arbejdsmarkedsstyrelsen om at tage kontakt til KL, så de kan bistå Arbejdsmarkedsstyrelsen med at udarbejde et informationsmateriale til alle kommuner om anvendelsen af andre aktører i sygedagpengesager. Der vil i dette materiale også blive medtaget informationer om, hvordan kommunerne kan anvende vikarer i sagsbehandlingen af sygedagpengesager.

Jeg ved derudover, at Ankestyrelsen på baggrund af afgørelserne i Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vil offentliggøre 3 principafgørelser samt udarbejde en artikel til deres nyhedsbrev om afgørelserne.